

Okres Zlín

Okres Zlín je součástí Zlínského kraje, který vznikl k 1. lednu 2000 jako jeden ze čtrnácti krajů České republiky na základě Ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. Okres Zlín se nachází v centrální části Zlínského kraje a sousedí se všemi jeho zbývajícími okresy – na jihozápadě s Uherským Hradištěm, na severozápadě s Kroměříží a na severovýchodě se Vsetínem. Na východě tvoří státní hranici se Slovenskou republikou.

Na základě zákona č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu, byly k 1. 1. 2021 přesunuty z okresu Vsetín do okresu Zlín obce Valašské Příkazy a Študlov s celkovou výměrou 11,76 km². **Rozloha** okresu Zlín se tak k 1. 1. 2021 zvětšila z 1 034 km² na **1 045 km²** a zůstává druhým největším okresem Zlínského kraje. Pokrývá 26 % jeho území.

Pro region jsou typické přírodní i klimatické rozmanitosti. Větší část povrchu je tvořena pahorkovitým a kopcovitým terénem, který místy přechází v hornatinu – na severu v Hostýnské vrchy a na východě v Bílé Karpaty, kde se nachází Průklesy (836 m n. m.) – nejvyšší bod okresu. Klimaticky nejpříznivější oblastí je úzký pruh nížiny Pomoraví v západní části okresu. Převažující východní část náleží do mírně teplé oblasti. Okrajová část okresu s Hostýnskými vrchy a Bílými Karpaty patří do chladné oblasti. Územím protéká jedna z největších českých řek – Morava, do které se v Otrokovicích vlévá v regionu pramenící řeka Dřevnice.

Zlínsko je chudé na nerostné suroviny. Nejvýznamnějšími zde jsou ložiska cihlářské hlíny v Malenovicích a v Biskupicích u Luhačovic. V malém měřítku se těží šterkopísek a stavební kámen. Bez průmyslového využití je prozatím výskyt ropy a zemního plynu. Okres je však poměrně bohatý na minerální prameny. Vyskytují se zde uhličité vody. V lázeňském městě Luhačovice se nacházejí známé minerální prameny vyvěrající na povrch – např. Vincentka, Ottovka, Aloiska či Pramen Dr. Šťastného. Na různých místech okresu se vyskytují sirné prameny. Svažitost a členitost pozemků do značné míry ztěžují obdělávání půdy. V důsledku privatizace a restrukturalizace průmyslu, přibližně od poloviny 90. let 20. století, se začala měnit hospodářsky stabilní pozice okresu i celé východní Moravy.

V okrese se setkávají národopisné prvky tří etnografických oblastí, které na území kraje existují – úrodné Hané, pohostinného Slovácka a malebného, zároveň drsného, Valaška. Celý okres nabízí řadu možností k rekreaci a odpočinku. Kopcovitý terén s krásnými přírodními scenériemi poskytuje ideální podmínky pro pěší turistiku i cykloturistiku. Příznivé klima a léčivé prameny největších moravských lázní Luhačovic vyhledávají návštěvníci z celé Evropy. Lázeňské domy zde byly postaveny ve stylu lidové secese podle projektu Dušana Jurkoviče. Pro svou přívětivost i kulturní aktivity (koncerty, galerie, divadlo) bývají Luhačovice častým cílem víkendových výletů, stejně tak jako menší lázně s moderním golfovým hřištěm v Kostelci u Zlína nebo stálá expozice obuvi v Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně. K nejvíce navštěvovaným však patří zoologická zahrada se zámekem v Lešné.

Centrem okresu i celého kraje je město Zlín, kterému Tomáš Baťa ve 20. a 30. letech 20. století vtiskl podnikatelského ducha a funkcionalistickou architekturu. Na jednoduchosti a nápaditosti urbanistického řešení městské aglomerace se podíleli architekti Gahura, Lorenc, Kotěra a Karfík. Ve 30. letech 20. století byly také vystavěny zlínské filmové ateliéry, jejichž dnešní tvorba navazuje na působení slavných předchůdců Karla Zemana a Hermíny Týrlové. Pro rozvoj regionu má velký význam vznik Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Ta vznikla v roce 2000 a jde se o jedinou vysokou školu ve Zlínském kraji s veřejnoprávním statutem. Každoročně se ve městě koná Mezinárodní festival filmů pro děti a mládež, přičemž se jedná o nejstarší a největší filmovou přehlídku svého druhu ve světě. Hojně navštěvované jsou Barum Czech Rally Zlín - soutěž českého mistrovství v rally a mistrovství Evropy, Masters of Rock - největší mezinárodní rockový open-air festival v České republice či Vizovické Trnkobraní – hudební festival s originální soutěží v pojídání švestkových knedlíků. Rušnému centru kontrastuje klidná příroda biosférické rezervace UNESCO v Bílých Karpatech s unikátní flórou, která patří mezi nejhodnotnější evropské přírodní lokality.